

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

Ítélete

Az ügy száma: Pfv.II.20.020/2021/5.

A tanács tagjai: Dr. Hajdu Edit a tanács elnöke

Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna előadó bíró

Nyírőné dr. Kiss Ildikó bíró

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes képviselője:

Dr. Váraljai Kinga ügyvéd (cím2)

Az alperes: alperes1 (cím1)

Az alperes képviselője:

Dr. Landes Judit ügyvéd (cím3)

A per tárgya: Házasság felbontása és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 50.Pf.630.246/2020/10.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 7.P.100.450/2019/19.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon alatt fizessen meg a felperes részére 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és az alperes (továbbiakban: felek) házastársak voltak, házasságukból két gyermek született. Életközösségük véglegesen és mindenre kiterjedően 2017. január 13-án szűnt meg.

[2] Az életközösség időtartama alatt, 2006. november 24-én a házastársak adásvételi szerződést kötöttek. A felperes 1.000.000 forint vételárért megvásárolta az alperestől a tulajdonában álló, jelzálogjoggal, elidegenítési és terhelési tilalommal terhelt ingatlan (továbbiakban: perbeli ingatlan) 1/4 tulajdoni hányadát. Kikötötték, hogy az életközösség megszűnése esetén az alperes az eredeti vételárért visszavásárolhatja a felperestől a tulajdoni hányadot, a pénz ügyvédi letétbe helyezése után a felperes köteles vele adásvételi szerződést kötni. A szerződő házastársak az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett egyéb jogosultak hozzájárulását nem szerezték be, az ingatlannyilvántartásba a felperes tulajdonszerzését nem jegyezték át. A felek utolsó közös lakása így az alperes kizárólagos tulajdonaként nyilvántartott ingatlan volt.

[3] A felek házassága megromlott, a felperes 2017. évben elköltözött. Az ingatlanban az alperes és a két kiskorú gyermek él.

[4] 2017. szeptember 27-én a házastársak a 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 4:21. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a házasság egyező akaratnyilatkozattal való felbontása érdekében [Ptk. 4:21. § (2) bekezdés] megállapodtak a szükséges járulékos kérdésekben. Megegyeztek a gyermekek szülői felügyeletének közös gyakorlásáról és – többek között – kijelentették, hogy az utolsó közös lakás használatáról külön szerződésben

rendelkeznek (VII. pont). A nyilatkozat nem tekinthető az ingatlan használati jogáról és a lakáshasználati jog ellenértékéről való felperesi lemondásnak, amit az alperes tudomásul vett.

[5] A felek a jelen eljárásban a bíróság végzésével jóváhagyott egyezséget kötöttek: a gyermekek szülői felügyeletét közösen gyakorolják, a gyermekek lakóhelye az alperes lakóhelye. A gyermekekről önállóan, azonos időtartamban felváltva gondoskodnak, az időtartamot és a módot kapcsolattartás jogcímén rendezték.

[6] A perbeli ingatlan 2017. évi lakott forgalmi értéke 12.500.000 forint, beköltözhető forgalmi értéke 25.000.000 forint, 2019. évben a lakott forgalmi értéke 20.500.000 forint, beköltözhető forgalmi értéke 41.000.000 forint. Az alperes a tulajdoni hányad visszavásárlására 2018. április 24-én 1.000.000 forint vételárat ügyvédi letétbe helyezett.

A kereseti kérelem és az alperes ellenkérelme

[7] A felperes keresetében a felülvizsgálattal érintett körben azt kérte, hogy a bíróság az utolsó közös lakás kizárólagos használatára az alperest jogosítsa fel és kötelezze 10.000.000 forint lakáshasználati jog ellenérték megfizetésére.

[8] A bíróság a konkrét összeget az 1952. évi IV. törvényben (Csjt.) 31/C. § (3) bekezdésében foglalt számítási módnak megfelelően határozza meg és az alperest az ingatlan beköltözhető és lakott forgalmi értéke különbözetének felének megfizetésére kötelezze. A közös szülői felügyeletre és tényleges közös gondoskodásra tekintettel a gyermekek lakhatásának biztosítása miatti értékcsökkentés mellőzését kérte [Ptk. 4:84. § (3) bekezdés].

[9] Az alperes az utolsó közös lakás kizárólagos használatára való feljogosítása mellett a lakáshasználati jog ellenérték megfizetésére vonatkozó kérelem elutasítását indítványozta. Jogi levezetése szerint annak elsődlegesen nincs jogalapja: a 2006. évi szerződés életközösség megszűnésére vonatkozó klauzulájának megfelelően a vételárat ügyvédi letétbe helyezte, azaz a felperes tulajdoni hányadát visszavásárolja. Az 1.000.000 forint vételárat meghaladóan a felperes lakáshasználati jog ellenértékre nem jogosult, mivel a tulajdonjog magában foglalja a használati jogot is. A szerződés egyébként nem vált hatályossá, illetve érvénytelen, mivel a jelzálogjog jogosult, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom jogosultjainak hozzájárulása hiányzik.

[10] Másodlagosan – a jogalap fennállása esetére – a konkrét összeg meghatározásának Csjt.-n alapuló számítását elfogadva a kiskorú gyermekek lakáshasználati jogának biztosítása miatti csökkentését kérte. Ténylegesen ugyanis annak van jelentősége, hogy a gyermekek lakóhelyének az ő lakóhelye tekintendő, azaz a gyermekek lakhatásáról ő gondoskodik, az alperes az egyezség szerint ebben a vonatkozásban kapcsolattartó szülőnek minősül.

Az első- és másodfokú ítélet

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felek házasságát felbontotta. Az utolsó közös lakásra a felperes használati jogát megszüntette, és kötelezte, hogy 60 nap alatt az ingatlant ingóságaival hagyja el, egyben kötelezte az alperest 6.500.000 forint lakáshasználati jog ellenérték 60 napon belüli megfizetésére. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

[12] Az elsőfokú bíróság részletes bizonyítási eljárást folytatott le. A jogalap körében az alperes jogi érveit nem fogadta el: a perbeli ingatlanban a felperes tulajdonjogot nem szerzett, mivel a szerződés megkötésének időpontjában hatályos Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 117. § (3) bekezdése alapján az ingatlan tulajdonjogának átruházásán az erre irányuló szerződésen vagy más jogcímen felül az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzés is szükséges volt. Az adásvételi szerződés egyik érvényességi kelléke, az ingatlanon bejegyzett jelzálogjog jogosult, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom jogosultjainak a tulajdonosváltáshoz szükséges hozzájárulása hiányzott, a szerződés pedig önmagában tulajdonjogot nem keletkeztet. A felperes tehát az ingatlan résztulajdonát nem szerezte meg. Mindebből következően a lakáshasználati jog ellenértékének elbírálása szempontjából nem releváns az alperes által letétbe helyezett 1.000.000 forint összeg és a tulajdonjog-használati jog összefüggésére vonatkozó érvelés.

[13] A jogvitában abból kell kiindulni, hogy a perbeli ingatlan az alperes kizárólagos tulajdona. A Ptk. 4:83. § (1) bekezdésének főszabálya alapján, ha a házastársi közös lakást a házastársak az egyikük jogcíme alapján használják, a házasság felbontása vagy az életközösség megszűnése esetén a bíróság ezt a házastársat jogosítja fel a lakás további használatára. A perben a felek egybehangzó nyilatkozta szerint a lakás használatának megosztását nem kívánják (tehát a méltányosság nem alkalmazható), a megállapodásuk alapján a végleges rendezésig arra az alperes jogosult. A közös szülői felügyeletre tekintettel a kiskorú gyermekek érdeksérelme sem állapítható meg [Ptk. 4:83. § (2) és (3) bekezdés]. Ebből következően nincs indok a felek kérelmeitől, illetve a főszabálytól való eltérésre.

[14] Az eljárásban az alperes nem vitatta, hogy a felperes az ingatlant nem véglegesen és nem a visszatérés szándéka nélkül hagyta el, a felek között 2017. szeptember 27-én létrejött megállapodás szerint a felperes a lakáshasználat rendezése és a lakáshasználati jog ellenértéke iránti igényét fenntartotta. Az alperes hivatkozása a jogalap hiányára tehát megalapozatlan.

[15] Az összeg megállapítására az elsőfokú bíróság a perbe szakértőt vont be, a szakvéleményt aggálytalannak ítélte, döntése megalapozásául elfogadta, és azt a felek sem vitatták. A konkrét összeg meghatározásánál az aktuális forgalmi értékből indult ki: a beköltözhető és lakott forgalmi érték különbözete 20.000.000 forint. Megalapozatlannak ítélte a gyermekek lakhatása biztosításának elszámolását [Ptk. 4:84. § (3) bekezdés]. A felek a szülői felügyelet közös gyakorlásában perbeli egyezséget kötöttek. Tény, hogy a gyermekek lakóhelyét az alperes lakóhelyében határozták meg, ez azonban nem írja felül a megállapodás tartalmát: a gyermekeket heti váltásban önállóan, a váltott gondoskodásnak megfelelően gondozzák. Ebből következően mindkét szülőnek biztosítania kell a gyermekek lakhatását.

[16] A felek a per elején egyezően úgy nyilatkoztak, hogy a lakáshasználati jog ellenértékét a Csjt. szabályai szerint kérik kalkulálni. A lakás az alperes különvagyona, erre

tekintettel a bíróság a fizetendő ellenértéket mérlegeléssel a különbözet (20.000.000 forint) 1/3-a alatti összegre, 6.500.000 forintra csökkentette [Csjt. 31/C. § (3) bekezdés].

[17] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését helybenhagyta.

[18] Az elsőfokú bíróság a peradatok okszerű értékelésével állapította meg a tényállást, és a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő, érdemben és indokaiban is helytálló, megalapozott döntést hozott.

[19] Helytállóan foglalt állást abban, hogy az adásvételi szerződés megkötésének időpontjában hatályos régi Ptk. 215. § (1) bekezdése alapján ha a szerződés létrejöttéhez harmadik személy beleegyezése vagy hatóság jóváhagyása szükséges, ennek megtörténteig a szerződés nem jön létre, és az érvénytelenség jogkövetkezményét kell alkalmazni [rég Ptk. 215. § (3) bekezdés]. Az adásvételi szerződés tehát - a fellebbezési hivatkozással szemben - eleve nem volt alkalmas az ingatlan-nyilvántartási bejegyzésre. Helyesen utalt arra is, hogy érvényes szerződés esetén a felperes tulajdonszerzéséhez a tulajdonjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzése szükséges [rég Ptk. 117. § (3) bekezdés]. A fentiekből következően a házastársi utolsó közös lakás az alperes kizárólagos tulajdonában állt, azt az alperes kizárólagos jogcíme alapján használták [Ptk. 4:83. § (1) bekezdés].

[20] Az alperes elismerte, hogy a felperes a lakást nem véglegesen és nem a visszatérés szándéka nélkül hagyta el, még a 2017 szeptemberében történt elköltözése után is használta, ezért az alperes ezzel ellentétes hivatkozása minden alapot nélkülöz.

[21] Az elsőfokú bíróság a Ptk. 4:84. § (1) bekezdése helyes értelmezésével járt el, amikor a lakáshasználati jog ellenérték összegének megállapításakor az ítélethozatal idején irányadó, beköltözhető és lakott forgalmi értékből indult ki, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítélete indokolását maradéktalanul osztotta. A lakáshasználati jog ellenérték összegét az elsőfokú bíróság méltányosan és helytállóan állapította meg, annak további leszállítása indokolatlan.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[22] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Elsődlegesen azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően a felülvizsgálattal érintett körben helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróság ítéletét részben változtassa meg: az alperes lakáshasználati jog ellenérték megfizetésére kötelezését mellőzze. Másodlagosan a lakáshasználati jog ellenértékének összegét 1.625.000 forintra szállítsa le.

[23] A jogerős ítélet jogszabálysértő voltát a Ptk. 4:81. § (3) bekezdése, a 4:82. § (1) bekezdése, továbbá az 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdése és 221. §-a megsértésére alapította.

[24] Jogi érvelése alapján a jogerős ítélet tévesen és jogszabályellenesen foglalt állást a lakáshasználati jog ellenérték jogalapja fennállásában. A peradatokból egyértelműen megállapítható, hogy a felperes az ingatlanból önként és a visszatérés szándéka nélkül költözött el, végleges elköltözésével a lakáshasználati joga megszűnt, így azt – az elsőfokú bíróság téves rendelkezésével szemben – megszüntetni már nem kellett.

[25] A felperes végleges és a visszatérés szándéka nélküli elköltözését alátámasztja a 2017. szeptember 27-én létrejött megállapodásuk is. A felperesnek az a nyilatkozata tehát, hogy a lakáshasználatának rendezéséről és a használati joga ellenértékéről nem mond le, nyilvánvalóan úgy értelmezhető, hogy pontosan megjelölte elköltözése időpontját. A véglegességet és a visszatérési szándéka hiányát pedig egyértelműen igazolja, hogy elköltözését követően új családot alapított. A szerződést az ő jogi képviselője foglalta írásba, az alperes tudomásul vételre vonatkozó nyilatkozata nem tekinthető elismerésnek.

[26] Az alperes megismételte az eljárásban és a fellebbezésben kifejtett, a tulajdonjog és a használati jog összefüggésére vonatkozó érvelését. A két szerződés egybevetésével arra a következtetésre lehet jutni, hogy a lakáshasználat rendezését a megosztandó házastársi közös vagyoni igény alapján az egyéb vagyoni igények rendezésével egyidejűleg kell elszámolni [Ptk. 4:84. § (3) bekezdés]. Elkülönült rendezés esetén ugyanis az alperes súlyosan méltánytalan helyzetbe kerülne: a felperes időközben két vagyontárgyat értékesített, és a jutójával felé nem számolt el. A lakáshasználati jog ellenérték megfizetésével szemben álló vagyoni követelését nem tudja érvényesíteni (végrehajtani). Együttes elszámolás esetén viszont a követelések egybeszámíthatók, és a közös vagyontárgyak értékesítéséből rá eső jutó a lakáshasználati jog ellenérték összegét kiegyenlíti.

[27] Az alperes álláspontja szerint az eljárás bíróságok állásfoglalása, miszerint a felperes nem szerzett tulajdonjogot a különvagyoni ingatlanból, nem járhat a lakáshasználati jog ellenérték megfizetésének kötelezettségével. Az eljárás bíróságok nem indokolták, hogy miért hagyták figyelmen kívül a hivatkozásait és az álláspontját.

[28] Az alperes érvelt azzal is, hogy a Ptk. 4:84. § (4) bekezdése alapján a térítés a lakás elhagyásakor esedékes, illetve a térítés összegének meghatározásánál a gyermekek lakáshasználati jogának értékét figyelembe kell venni. Kétségtelen, hogy a perbeli egyezség alapján közös szülői felügyeletben állapodtak meg, azonban az egyezség szerint a gyermekek lakóhelye megegyezik az ő lakóhelyével, tehát a lakáshasználatot egyértelműen ő biztosítja. Az eljárás bíróságok mindezt teljes mértékben figyelmen kívül hagyták, jogszabálysértően és megalapozatlanul mellőzték a gyermekek lakáshasználati jogának biztosítása miatti értékcsökkentést. A felperes az egyezség alapján kapcsolattartó (különélő) szülőnek tekintendő és a kapcsolattartási jog nem függhet össze a lakáshasználat és lakáshasználati jog ellenérték összegszerűségével.

[29] A jogerős ítélet iratellenesen és a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével állapítja meg, hogy a felperes önként és a visszatérés szándéka nélkül költözött el az ingatlanból. Az elköltözés időpontjára a felperes maga adta elő, hogy 2017 júniusában történt, ezzel szemben a megállapított tényállás ezt 2017 szeptemberére teszi. Ugyancsak iratellenes, hogy több

alkalommal visszatért a lakásba, a felperes csak a lakáshoz tartozó garázból vitte el a gépjárművet, a lakásból ugyanis már elvitte azokat az ingóságokat, amelyekre szüksége volt.

[30] A másodlagos felülvizsgálati kérelem esetén tehát a gyermekek lakáshasználati jogának figyelembevételével az összegszerűséget 1.625.000 forintra kérte leszállítani.

[31] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását indítványozta. Az alperes jogszabálysértésre hivatkozása alaptalan, az eljáró bíróságok helytállóan és a jogszabályoknak megfelelően állapították meg a lakáshasználati jog ellenérték követelése jogalapja fennállását és az összegszerűségét.

[32] Az alperes az elsőfokú eljárásban többször is kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a felperes az ingatlant nem önként és nem a visszatérés szándéka nélkül hagyta el (7.P. 100.450/2019/7., 17. és 19. számú jegyzőkönyv). A felülvizsgálati eljárásban ezzel ellentétes nyilatkozata súlytalan. A felperesre, mint kapcsolattartó szülőre való hivatkozás alaptalan. A felek a szülői felügyelet közös gyakorlásában megállapodtak, a gyermekek lakhatásáról mindketten önállóan gondoskodnak.

A Kúria döntése és jogi indokai

[33] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[34] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében bírálta felül [Pp. 275. § (2) bekezdés].

[35] A Kúria elfogadta a jogerős ítélet jogkövetkeztetését, a kifejtett helyes indokolást nem ismétli meg.

[36] Helytállóan foglaltak állást az eljáró bíróságok abban, hogy a felek utolsó közös lakásának minősülő perbeli ingatlan az alperes kizárólagos tulajdona. A családjogi használati rendezésnél – az eljáró bíróságok helyes álláspontjára visszautalva - abból kell kiindulni, hogy az ingatlan az alperes különvagyon, és azt a házastársak az ingatlant az alperes tulajdonjogi jogcíme alapján használták. A perben megállapítható, hogy a lakás használatát előzetesen szerződéssel nem rendezték [Ptk. 4:78. § (1) bekezdés], arról tehát a bíróságnak kellett döntenie.

[37] A következetes ítélkezési gyakorlat alapján a lakáshasználat rendezése maga a kereset, és nincs akadálya annak, hogy a bíróság a használatról a felek kérelmétől eltérően rendelkezzen. A perben a felek a rendezés módjáról egyező nyilatkozatot tettek, és az elsőfokú bíróság helytállóan vezette le, hogy a kizárólagos használat a kiskorú gyermekek, illetve a jogcímmel nem rendelkező házastárs érdekét nem sérti [Ptk. 4:83. § (2) és (3) bekezdés].

[38] A jogvita tárgya a lakáshasználati jog jogalapja és annak összecszerősége volt.

[39] Az életközösség megszűnése után a házastársak megállapodhatnak a házastársi közös lakás további használatáról, megállapodásuk nincs alakszerőséghez kötve [Ptk. 4:80. § (1) bekezdés], azaz a szerződés szóban vagy ráutaló magatartással is létrejöhet közöttük [Ptk. 6:4. §]. Ilyen lehet az a helyzet, amikor az életközösség megszűnésével, illetve azt követően az egyik házastárs a lakásból úgy költözik el, hogy kinyilvánítja annak véglegességét, és azt a másik házastárs tudomásul veszi, vagy a körülményekből egyértelműen megállapítható a visszatérés szándékának hiánya (pl. azonnal a partnerkapcsolatához költözik). A lakáshasználati jog ellenérték jogalapjára vonatkozó Ptk. 4:84. § (2) bekezdés a) pontja tehát nemcsak írásba foglalt szerződésre korlátozható.

[40] A jelen esetben a felperes a lakáshasználatra és az ellenérték iránti igényére szerződésben nyilatkozott. A felek között szóban vagy ráutaló magatartással olyan szerződés létrejött, amelyben a felperes a lakás elhagyását térítési igény nélkül vállalta, nem állapítható meg, sőt a felek írásbeli megállapodása ezzel ellentétes nyilatkozatot tartalmazott. Alapítalanul hivatkozik az alperes a Ptk. 4:84. § (2) bekezdés a) pontjának megsértésére: a felek között erre vonatkozó tartalmú szerződés nem jött létre.

[41] Tévesen állítja az alperes a felperes elköltözésének módját megállapító tényállás iratellenességét. Az alperes az elsőfokú eljárásban mindvégig elismerte, hogy a felperes az ingatlanból nem önként és nem a visszatérés szándéka nélkül távozott el (Pesti Központi Kerületi Bíróság 7.P.100.450/2019/7. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal).

[42] A lakáshasználati jog ellenérték jogalapja elbírálásánál a költözés konkrét időpontjának nincs relevanciája. Tény ugyanis, hogy a felperes az ingatlanból eltávozott, önmagában az, hogy ez nyáron vagy ősszel történt a jogalapot meghatározó elköltözési módot (önként, a visszatérés szándéka nélkül vagy sem) nem befolyásolja.

[43] Az alperes az összeg meghatározása jogszabálysértő voltára két érvet terjesztett elő: a konkrét ellenértéket az ingatlan életközösség megszűnése időpontjában fennálló forgalmi értékből kell kiszámítani, illetve a kiskorú gyermekeknek a lakáshasználatát biztosítani kell.

[44] A lakáshasználati jog ellenértéke főszabályként az ingatlan elhagyásakor esedékes [Ptk. 4:84. § (4) bekezdés], ami alól a törvény két kivételt nevesít [Ptk. 4:84. § (4) bekezdés a) és b) pont]. Az a) pont a perben fel sem merült, a b) pontban rögzített jogi helyzet pedig nem áll fenn: a lakáshasználat rendezésére jelen ügyben, a házassági bontóperben került sor. Az alperes érvelése a vagyoni jogi követelése végrehajthatatlanságára sem releváns. A követelése az igény stádiumában van, peres eljárás a jogerős ítélet meghozatalakor nem volt folyamatban. A lakáshasználati jog ellenérték megfizetésének méltányosságra hivatkozással való mellőzése a jogszabályhelyből nem vezethető le [Ptk. 4:84. §].

[45] A Kúria az ingatlan forgalmi értéke időpontja szempontjából az ellenérték jogerős ítéleti meghatározását érdemben nem vizsgálta. A hivatkozott Ptk. 4:84. § (1) bekezdés a lakáshasználati jog ellenérték igényjogosultságát tartalmazza. A megjelölt megsértett

jogszabályhely és kifejtett indokolás (a számítás alapját képező forgalmi érték) között okozati összefüggés nincs [1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. pont].

[46] A szülői felügyeletre vonatkozó bírósági ítélet vagy jóváhagyott perbeli egyezség anyagi jogilag rendezi a szülők helyzetét. Közös szülői felügyeletnél egyforma jogok és kötelezettségek illeti meg őket, tehát mindketten gondozó szülőnek minősülnek, amelynek legfontosabb, a mindennapok szintjén érvényesülő jogi és kötelezettségi részjogosítványa a gyermek gondozása és nevelése [Ptk. 4:152. §]. A váltott gondoskodást a Ptk. nem szabályozza, az a közös szülői felügyelet fogalomkörében, lényegében annak egy változataként minősíthető, amikor a szülők a gyermekről meghatározott időszakban (általában heti, kétheti váltással) önállóan gondoskodnak (Kúria Pfv.II.20.752/2019. megjelent BH 2020.11., Kúria Pfv.II.21.337/2020.).

[47] Nincs jogi akadálya annak, hogy a szülők magánautonómiájukkal élve közös szülői felügyelet esetén is szabályozzák a gyermekkel együtt töltött időtartamot. Ez azonban – függetlenül az egyezségben rögzített megfogalmazástól - nem azonos a különélő szülőt megillető kapcsolattartással [Ptk. 4:178. § (1) és (2) bekezdés], a kapcsolattartás jogintézménye (hibás) nevesítésével a gondozó szülő nem válik különélő szülővé. Közös szülői felügyelet esetén ugyanis az anyagi jog alapján fogalmilag kizárt a különélő szülői jogi helyzet, a szülő nem lehet egyszerre gondozó és különélő szülő. Alapjaiban téves tehát az alperesnek a felperes különélő szülői státuszára hivatkozása.

[48] A közös szülői felügyelet esetén a törvény előírja a gyermek lakóhelyében való megállapodást [Ptk. 4:21. § (3) bekezdés]. A lakóhely meghatározása nem jelenti a szülői felügyeletet közösen gyakorló szülők közötti differenciálást (a Ptk. nem ismeri az elsődleges és másodlagos gondozó szülő kategóriáját), annak a gyermek – többek között - egészségügyi ellátása (pl. a körzeti háziorvos), az iskoláztatása, a szociális intézményrendszer illetékessége szempontjából van jelentősége.

[49] Előfordul, hogy a szülők ugyan közös szülői felügyeletben állapodnak meg, de a gyermekről a hétköznapi életvitelben ténylegesen csak az egyik szülő gondoskodik. Az ilyen esetben a szülők a szülői felügyelet közös gyakorlását fenntartják, valójában azonban a gyermek mindennapi ellátását az egyik szülő biztosítja. A jelen perben azonban nem ez a helyzet. A felek az időtartam szabályozásával ténylegesen váltottan gondoskodnak a gyermekekről, lakhatásuk kizárólag az egyik szülő általi biztosítása nem állapítható meg. Az alperes jogszabálysértésre való hivatkozása megalapozatlan [Ptk. 4:84. § (3) bekezdés], és nincs jogi alapja az ellenérték összege csökkentésének sem.

[50] A felülvizsgálati eljárásában a bizonyítékok felülmérlegelése korlátozott, a Kúria arra kivételesen csak akkor jogosult, ha a felülvizsgálni kért határozat iratellenes, kirívóan okszerűtlen vagy logikátlan, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (EBH 2006.1526., BH 2015.254.), valamint a másodfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése körében nem tesz eleget indokolási kötelezettségének (BH 2012.118.). Ezzel szemben nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna, az minősíthető kirívóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013.119.).

[51] Az eljáró bíróságok egyezően jutottak arra a jogkövetkeztetésre, hogy a felperes a lakáshasználati jog ellenértéke iránti igényének jogalapját bizonyította, a két kiskorú gyermek a közös szülői felügyelet miatt és a szerződésben szabályozott, ezen belüli váltott gondoskodás alapján a gyermekek lakáshasználatának biztosítására vonatkozóan a lakáshasználati jog ellenérték erre hivatkozással nem csökkenthető.

[52] A másodfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt előírások betartásával értékelte a bizonyítékokat. A jogerős ítélet mérlegelése nem iratellenes, és nem állapítható meg a logikátlansága vagy okszerűtlensége sem. Döntését az elsőfokú bíróság döntésére visszautalva a szükséges mértékben megindokolta, ezért tévesen hivatkozik az alperes az indokolási kötelezettség hiányára [Pp. 221. §].

[53] A fentiek alapján a jogerős ítélet sem anyagi, sem eljárásjogi jogszabályhelyet nem sértett, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartott.

Záró rész

[54] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás megtartásával bírálta el.

[55] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálattal felmerült költségei megtérítésére, amelyet a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján mérlegeléssel állapított meg.

[56] A felülvizsgálati eljárás az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 43. § (2) bekezdése alapján illetékmentes.

Budapest, 2021. június 29.

dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Nyírőné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró